باجییەکان

گوڵی تەرەقی

وەرگێڕانی: دلاوەر قەرەداغی

سەرەتای هاوین بوو کە باجییەکان (باجی ناز و باجی گورگە)، کە قەت نەمزانی بە چ خزمایەتییەك بە ئێمە دەگەنەوە، بە بوخچە رەنگاو ڕەنگ و جانتا بە گوریس پێچراوەکانیانەوە، لەوپەڕی دونیاوە هاتن و لە ژوورەکانی نهۆمی خوارەوە نیشتەجێ بوون.

باوکم گوتی:" گورگەکان هاتن. ئاگاتان لەخۆتان بێت!"

دایکیشم بە ساردترین زەردەخەنەی دونیا و بە خۆنەویستیەکی درۆیینەوە چوو بە پیرییانەوە و کوڵمە قەڵەوەکانیانی ماچ کرد.

من به هاتنی گورگەکان خۆشحاڵم و هەست دەکەم لە دامێنی سەوز و سووری بوخچە نهێنییی ئامێزەکانیانەوە و لە درزی باریکی جانتا کۆنەکانیانەوە، دونیایەکی تر دزە دەکاتە دەرێ و لەپاڵ ژوورە رووناکەکانی ماڵەکەی شەمێراندا خۆی رادەخات.

هاتنی باجییەکان، وەك هێرشی قەبیلەیەکی نائاشنا بۆ سەرزەمینێکی ئارام، سیستمی یەکتای ماڵەکەی ئێمە بەیەکدا دەدا و دایکم، نیگەران بە ئامادەیی ئەو دونیایەی تر، بە پەلە دیوارێکی نەبینراو لەنێوان ئێمە و ئەواندا ڕۆدەنێت _ ئاخر ئێمە ئاشنای خۆرئاوا و نوێگەریین و باجییەکانیش خەڵکانی پاشکەوتوو و خەرافیین و لە بیابانەوە هاتوون.

باجی گورگە ژنێکی تەوەزەل و شڕ شێت و نوکتەچییە. زوبانی لە ژەهری مار تیژترە و هیچ کەسێك، تەنانەت بابیشم لە دەست تانوتە مزرەکانی دەرناچێت. هاتنی بەبێ سڵاو و رۆیشتنیشی بەبێ خەبەر و بەبێ خواحافیزییە. خاترجەم و ئازادە و خودان یاسای خۆیەتی. لە تاو کیژە فیز زل و دەوڵەمەندەکانی هەڵاتووە و حەوسەڵەی زاوا تازە دەوڵەمەندەکانیشی نییە. چ خۆشیی بە نەوە زۆر خۆر و قەڵەوەکانیشی نایەت و گەر لە دەستی بێت ئەوا گوێچکەیان رادەکێشێت و کەپوویان با دەدات.

دایکم دەڵێ:" ئەم ژنە شیری دایك بێت و بەردەمی نەکەوتووە. ئەم ژنە دڵی ڕەق هەردەڵێی بەردە." باوکیشم بە حاڵەتێکی تایبەتیی، بە تێکەڵەیەك لە قبوڵاندن و خەفەت، قسەکەی دەسەلمێنێ.

من پێچەوانەی ئەوانی تر، باجی گورگەم خۆش دەوێ چونکە بێ حەیا و بەختەوەر و کەللە رەقە. قسەی خۆی رێك و راست دەکا و حیساب بۆ کەس ناکات. کێویی و بێ باکە و جیاوازی لەگەڵ هەموواندا هەیە. خەڵکانی کار قایم و بە ئەدەب لە پاشەملە زەمی دەکەن، کەچی روو بەڕوو جورئەتی ئەوەیان نییە پێی بڵێن بەری چاوت کلی پێوەیە. من باجی گورگەم خۆش دەوێ لەبەر ئەوەی ئەو خەڵکێك نییە خۆنوێنیی بە میهر و مەحەبەتەوە بکات. ئەهلی نوێژ و رۆژووش نییە. هەر کە پێ دەنێتە تاران ئیدی دیار نامێنێ و دەبێ شانۆکانی شەقامی لالەزار و سینەماکانی ئەوپەڕی شاری بەدوادا بگەڕێن. جارێکیان، کاتێ دایکم لە ماڵەوە نەبوو، نازانم چۆن روحمی جوولا و بڕیاریدا کە من و یەکێك لە کوڕە خاڵە گرینۆکەکانم، کە شەو لەماڵی ئێمە نوستبوو، لەگەڵ خۆیدا بۆ شانۆی جامیعە بەرێت. ئەو کوڕە خاڵەم تەمەنی لە پێنج ساڵ زیاتر نەبوو، گەر بۆ تەنها دەقیقەیەك بە تەنها جێهێڵرابا، ئەوا دەکەوتە قیژە قیژ و ماڵەکەی بەسەر خۆیدا هەڵدەگێڕایەوە. بەردەم شانۆکە پڕ لە خەڵك و هەموان پاڵیان بەیەکترەوە دەنا. خەریك بوو دەبووە شەڕ. هەر کە دەرگاکە کرایەوە، خەڵکەکە هوروژمیان برد و باجی گورگە بە مشتەکۆڵە

و لقــه خــۆی گەیانــدە پێشــێ. مــن و کوڕەکــەی خاڵێشــم خۆمــان بــە دامێنییەوە گرتبوو. خەریك بــوو بــەژێر دەســت و پێــوە دەبــووین. دوو پاسەوان، لە دوواوە، لە پشت ملی خەڵکییان دەســرەواند. مــەئمورانی شانۆکە بەردەرگاکەیان گرت و دەیانویست تەماشــای بلیتــەکان بکــەن. نیوەی خەڵکەکە بلیتیان پێ نەبوو. ئێمەیش بلیتمان پێ نەبوو. دەرگاکە لە گرێژنە برا. خەڵکیی کەوتنە هوها کێشان و باجی گورگە، لەکاتێکدا کە من و کوڕە خاڵەکەمی بــە دوای خۆیــدا ڕادەکێشــا، خــۆی گەیانــدە ڕاڕەوەکە و ئیدی دیاری نەما. بەر لــە دیارنــەمانی، هــاواری کــرد هــۆ منالێنە خۆتان بگەیەننە سەرەوە، کــوڕ ئــەو کوڕەیــە جــێ پەیــداکات. شانۆگەرییەکە دەســتی پێکردبــوو. کــاك تەفــەکوریی ڕۆڵــی منــاڵێکی گچکەی دەبینی. کلاوێکی کچانەی بە گوڵێنکەی سوورەوە لە سەردا بوو کە لەژێر ملیدا ببووە یەخە، مەمکە مژەیەکی گــەورەی لــەنێو دەمیــدا دەردەهێنا، هۆن هۆن دەگریا و هەمدیس مەمکەکەی دەمژییەوە. یــەك دوو نەفەر لە بینەران لاساییان دەکردەوە و بەرز بەرز وەك منالانی ساوا دەگریان. بینەرەکانی تر هاواریان دەکرد:" کورە وس" و ئەوانەشــی کــە لاساییان دەکردەوە، فیکەیان دەکێشا و دەیانبۆڕاند. من و کوڕە خالّم لە یەکەمین ریزی بانیژەکــە، لەبــەردەم خەڵکیــدا راوەســتابووین و لــەدواوە شەپازللەیان لە پشت ملمــان دەســرەواند. جێگــە نــەبوو بــۆ دانیشــتن و لەبــەردەمی هەرکەســێکدا رادەوەســتاین، بــەر جنێــوی دەدایــن و بــە

سیخورمه و نوقورچ دەری دەپەڕاندین. کوڕە خاڵ وەزعی خەراپ و سەری لەگێژەوە چووبوو. بانیژەکە پڕ بوو لە بۆنی دوکەڵ و بۆ گەنیو. کوڕە خاڵ بە لێواری بانیژەکەدا چەمیبۆوە و بە چاو بەدوای باجی گورگەدا دەگەڕا کە لەوکاتەدا یەکەندەردوو دڵی تێکەڵ هات و بەسەر خەڵکەکەی خوارەوەدا رشایەوە. بووە هەرا. ژمارەیەك خەڵك هەستانە سەر پێ و کەوتنە جنێودان. دەستیان بەسەر و کەللەیاندا دەهێنا. خەڵکەکە تەماشای سەرەوەیان دەکرد. کوڕە خاڵ هەمدیس رشایەوە. خەڵکەکە، مەئمورانی شانۆکەیان بانگ کرد. کاك تەفەکوریی مەمکە مژەکەی لە زاری دەرهێنا و بە قەهر و ناڕەزایەتییەوە کێشای بەسەری بینەرێکدا. دوو کەس لە ئەکتەرەکان هاتنە پێشی شانۆکەوە و قسەی ناشیرینیان بەوانە گوت کە ئەو هەرایەیان نابۆوە. پەردەی شانۆ دادرایەوە. خەڵکەکە کەوتنە فیکە کێشان. پیاوێك پشت ملی کوڕی خاڵەکەمی گرت و وەك جووجەڵە بەرزی کردەوە، تا سەر پێپلیکانەکان بردی و ئەوسا بە لقەیەکی توند رەوانەی خوارەوەی کرد. بەردەم شانۆکە چۆڵ بوو. پیاوێك مەساسەی داینێ و قژە زەردەکەی کوڕە خاڵمی نەوازشت کرد. پاشان دانەوێوە و ویستی ماچی بکات کە لەوکاتەدا یەکێك لە بیتاقە فرۆشەکانی شانۆکە هات و زللەیەکی لە بنا گوێی کابرا سرەواند. پاسەوانێکیش هات و ئەوسا پیاوەکە زۆر میهرەبانانە تێی تەقاند. کوڕە خاڵ دەگریا و هەردووکمان تا کۆتایی شانۆگەرییەکە، وەك

منالآنی هەتیو، برسی و تینوو، وەنەوزمان دەدا و بە هەر دەنگی تەپەی پێیەك رادەچڵەكین. باجی گورگە، ئاسوودە و دڵخۆش، لە شانۆ هاتە دەرەوە و كاتێ زانی ئەوە كوڕە خاڵ بووە بەسەر سەرو كەللەی خەڵكدا رشاوەتەوە، خەریك بوو لە پێكەنیندا ژان بكات. ئەو شەوە دایكم كارێكی باشی بە باجی گورگە كرد و پێی گوت كە دەبێ لە ماڵی ئێمە بڕوات. ئەویش لە وەڵامدا شانی لەقاند و تا كۆتایی هاوین مایەوە.

باجی ناز لە زەوییەوە تا ئاسمان جیاوازیی لەگەڵ خوشكەكەیدا هەیە. زوبان لوس و بەنازە و دە ساڵ لە باجی گورگە گچكەترە. خۆی دەڵێ ناوی ڕاستەقینەی ناز بانو وە و كە وا دەڵێ باجی گورگە پێی پێدەكەنێ.

دەڵێ:" خوشكێ، تا ئەو جێگایەی من بیرم بێ، ناوی راستەقینەی تۆ فاتمە بوو. منالآنی چكۆڵە بە فاتمە لیكن گازیان دەكردیت. چما ئەدی چۆنە كە وا كوت و پڕ بوویتەتە باجی بەناز؟"

باجی ناز هەمیشە وا پیشان دەدات كە قسان ناژنەڤێ — قسەگەلێك كە بەدڵی نین. لە بەیانییەوە تا ئێوارە لەبارەی نەخۆشییەكانییەوە قسان دەكات، بەڵام حەوسەڵەی ژنەفتنی باسی ئازار و نەخۆشیی خەڵكانی تری نییە. گوێی دادەخا و وەك با بەدبەختیی خەڵكانی تر لە یاد دەكات. هەمیشە لە تاو بێ خەویی واوەیلایەتی، چاوانی خومار دەكات، هەناسە هەڵدەكێشێ و دەڵێ تا بەرەبەیان وەئاگا بووە و پێڵووی لێك نەناوە، منیش كە بە رێكەوت شەو لە لای وی ماومەتەوە، دەزانم كە سەری

نەگەیشتۆتە سەر باڵشت لە هۆش خۆی چووە و دەنگی پرخە پرخەکەی تا بەیانیی بەردەوام بووە. ئەم باجییە هەمیشە دەم بەگلەیی و لە خۆوە دڵ عاجز بووە، هەر کە دێتە ژوورەکەی، پەردەکان دادەتەوە، دەرگای ژوورەکەی لە ناوەوە دادەخا و رایدەگەیەنێ کە دڵی لە هەمووان شکاوە. بۆچیی؟ ئەوە تەنها خۆی دەیزانێت. مان لە خواردن دەگرێ و قاپی خواردنەکەی دەست لێ نەدراو لەودیو ژوورەکەیەوە دادەنێت، یان دەیهێنێت لە حەوشە، بە بەرچاوی هەمووانەوە، بە تایبەتیی بە بەرچاوی باوکمەوە دایدەنێت. بەڵام جانتاکەی پڕە لە توی هیشك و برمە و نۆکی برژاو و جۆرەها شیرینیی. چنگ چنگ دەیانخوا و ئەوسا بە زگێکی تێرەوە دەنوێ. لە سەر سفرەی فراوین و شێو ئامادە دەبێ، بەڵام دەم بۆ هیچ نابات. یەك لەدوای یەك هەناسە هەڵدەکێشێ و جار جار چەند دڵۆپە فرمێسکێك بە کولمە سوورەکانیدا دەڕژێنە خوارەوە. خودا بۆ خۆی دەزانێ چۆناو چۆنیی ئەو فرمێسکانە لە چاوانیدا دروست دەکات. دەڵێ گوایە چ ئارەزوویەکی لە ژیان نەماوە و خۆشحاڵە کە بە زوویی، تا سەری ئەم مانگە، دەمرێت (بۆچی؟ مەعلوم نییە!)   باوکم دەڵێ رۆژی مردنی هەرکەسێك پێشوەخت دیاری کراوە و دەبێ بونیادەم هەمیشە ئامادەی ئەو رۆژە بێ. باجی گورگە بە ڕیشی عیزرایل پێدەکەنێ و سوێند دەخوات کە تا ئەلعان سێ جار عیزرایلی لە ژوورەکەی کردۆتە دەرەوە. باجی ناز گوێی دەئاخنێ، رەنگی سپیی وەك گەچی لێدێ و لە ترسا هەڵدەلەرزێ.

خودا بۆ خۆی دەزانێت کە چەندێك لە پیریــی و مــردن دەترســێ و تــا چ ئەندازەیەك خۆی خۆش دەوێت. ئاوێنەیەکی گچــکەی هەیــە کــە لــەژێر باڵشتەکەیدا دەیشارێتەوە و بە من دەڵێ تەنها ژنانی روکەش بین و دوور لە خودا لە خەمی جوانیی و بیچم و قەڵافەتی خۆیانــدان — ژنــانی وەك دایە و خاڵۆ ژنەکان. بەڵام ژنانێکی وەك خــۆی، نــوورانیی و خودانــاس، گرینگیی بە لەشی خۆیان نادەن و دەزانن کە ئەم لەشە مشتێك خۆڵــە و پوولێکی قەڵب ناهێنێ. لەگەڵ هەموو ئەوانەشدا، هــەرجارێك کەلــەدیو پەنجەرەوە تەماشای دەکەم، دەبینم ئاوێنە چکۆڵەکەی لەژێر باڵشتەکەیدا دەرهێناوە و لە تەماشاکردنی خۆیدا تــواوەتەوە. ژێر برۆکانی هەڵدەگرێ، چاوانی بە کل دەڕێژێ و یەکە یەکە ددانەکانی بە وردیی و دردۆنگییەوە تەماشا دەکــات، حیســابی چــرچ و لۆچــییەکانی روخســاری لایــە و بــە توڕەییەوە تاڵە سپییەکانی قژی لە بێخــەوە هەڵدەکێشــێت. بــاجی نــاز عاشقی خۆیەتیی و بە قژە کاڵ و پێستە سپییەکەیەوە دەنازێت. خــەیاڵ دەکات فەرەنگییە و خۆی بە شاجوانی دونیا دەزانێت. لە ترسی هەتاو پێ لە ماڵ ناباتە دەرێ و پەردەی ژوورەکەی هەمیشە دادراوەتەوە. سەد جۆر سەرپۆشی ناسکی رەنگاو ڕەنگی هەن و هەر جارە و هــەر نوێــژێکی بــە سەرپۆشێکی جیاوازەوە دەکات. وەك بڵێــی بــۆ میــوانیی بچــێت. نوێــژ کردنەکەشی هەر بە قەهر و نــاز و خــۆ نوواندنــەوە دەکــا و وا پێدەچــێ قەرزی لای خودا بێ و بە پاساوێکی نائاشکرا گلــەیی لــەویش هــەبێت.

سەرپۆشێکی گوڵ گوڵیی بۆ منیش دووریوە و هانم دەدا پێ بە پێی وی نوێژ بکەم. من نوێژەکانم کۆدەکەمەوە و هینی سێ چوار رۆژ پێکەوە دەکەم. هەندێ جار کە پەلەم بێت، گزی دەکەم و رکاتەکان کورت دەکەمەوە و زوو کۆتایی بە نوێژەکە دێنم. باجی ناز لەبارەی شەیتان و دۆزەخ و لەبارەی چاوی گەورە و نەبینراوی خوداوە کە لە هەموو جێگایەکدایە و هەموو شتێك دەبینێ، قسانم بۆ دەکا و دڵم لە دڵەڕاوکێی سەیر سەیردا تەژی دەکات. نیگای هەمیشە چاودێری خودا، نەك لە تاریکترین کونجی باخ و گەنجینەدا، بەڵکو لە خایلەی شاراوە و لەخەونەکانمدا هەست پێدەکەم و زەندەقم دەچێ. لەژێر دوشی حەمامدا لە حەژمەت شەرم گرمۆڵە دەبم و نازانم چۆناو چۆنیی جەستەی رووتم لە چاوی ئەو گەورەیە وەشارم. باجی ناز باسی گوناهم بۆ دەکات و گوناهیش هەستێکی تاریك و تاڵە، جۆرێك لە دڵ تێکەڵاتن و لەرەی ریخۆڵەیە، وەك وەئاگاهاتنەوە لە شەودا وەهایە کاتێ کە گەورەترەکان نووستوون، یاخود وەك تەماشاکردنی مانگ و ئاسمان و بیرکردنەوەیە لە شتگەلێکی بەدەر لە مەزەندە، وەك مردن، وەك بەرایی دونیا و وەك قەبارەی خودا. پاشان، لەبارەی جنۆکە و پەری و شەیتانەوە قسانم بۆ دەکا، لەبارەی رۆحگەلی گچکە و نارِەسەنەوە کە لە ژوورەکاندا دێن و دەچن و شتەکان دەشارنەوە و پاشقول لە بونیام دەگرن. هەندێ شەو، هێند بە تین وتاوەوە داستانی کەربەلا بۆ من و کاك حەسەن، کە لەودیو دەرگاکەوە دانیشتووە،

دەگێڕێتەوە کە هەردووکمان خوڕ خوڕ لە دڵەوە دەهێنێتە گریـان. بـەڵام باجی ناز، خۆی هیچ کاتێك ناگری و خۆ گەر بشگری، ئەوە گریانەکـەی بۆ تشتێکی ترە. پاشان یەکسەر کرێم لەژێر چـاوانی دەدا و دوو لۆکـەی تەڕ دەنێتە سەر پێڵووەکانی و بە سەعات بەو وەزعەوە لەنێو نوێنەکەیدا درێژ دەبێت. هەموو ناز و مەکرەکەی باجی ناز بۆ مێردەکەیەتی — کاك حوسام، یاخود شازادە حوسام الدولە، هەندێك جاریش حوسام لسەڵتەنە. ئەوە پەیوەندیی بە میزاج یان قەهر و تووڕەیی باجی ناز ەوە هەیە. ئەگەر نیگەران و خەمین بێت، ئەوا هەزاران جنێو بەو مێردە نەگبەتەی دەدات، نازناوە تەزویرەکانی لێ دەسەنێتەوە و ئیدی وی بـە سـواڵکەر و کـوڕە مەلا و کەسێکی بێ ئەسڵ و فەسڵ بانگ دەکات.

باجی گورگە دەڵێ:" بابە، ناوی ئەم بەندەی خودایە کاك عەلی گوڵنکە چنە، ئیدی لە کەنگێوە بووەتە شازادە حوسام لسەڵتەنە؟"

کاك حوسام، هەرکێیەك بێت، مەنگۆڵە چن بێت یان شازادە، شوویەکی گوێ رایەڵ و مل کەچە و بۆ ژنە بیانووگر و نێرەکەی دەمـرێ و زینـدوو دەبێتەوە و وەکی سەگ لێی دەترسێت. ژوورەکەی وی جیاوازە و بۆی نییە بەبێ مۆڵەت پێ بنێتە ژووری ژنەکەیەوە، بۆی نییە دەست لە چەرچـەف یان سەرپۆش یان چمکی کراسەکەیەوە بدات. لە راڕەوەکە دادەنیشـێت، گوێ قوڵاخی زەنگ و دەقیقە دەژمێرێ تا بانگ بکرێ و بچـێتە ژووری. ئامادە بوونی، بەزۆریی بۆ ئەنجامدانی ئیشێکە، بـۆ ئەوەیـە بـۆ نموونـە

جانتای حەمامی باجی ناز ئامادەکات، بۆ ئەوەیە گەر لەژێر بەردیشـدا بووە خورمالو یا شاتوو یاخود ئەزبەریدی شیرازیی بۆ پەیـداکات. دەبـێ خۆی بە نێو ئاو و ئاگردا بکات تا بەشکەم باجی ناز قاییل بێ و دەستێك بە سەر و گوێلاکیدا بێنێت.

گرینگترین شانازیی کاك حوسام هەستان و دانیشتنێتی لەگەڵ وەزیری جەنگدا (هەڵبەت لە دونیای خەیاڵدا)، هەرجارێك کە بۆ سەردانی ئێمە دێت، دەڵێ:" جێگاتان خاڵیی، جەنابی وەزیـری جـەنگ چـەند رۆژێـك میوانی ئێمە بوو، لەگەڵ بەرێزیاندا چووین بۆ ڕاو."

باوکم پێدەکەنێ. دەڵێ:" هەڵبەت بۆ راوی مار و دووپشك!" و ئیـدی باوکم لەگەڵ خانم نازدا نێوانیان تێکدەچێ و باجی ناز زویر دەبێ. دەفری خواردنەکەی دەنێتە ئەو لاوە و بە بیانووی ژانە سەر، بۆ ژوورەکەی خۆی دەگەڕێتەوە. لەبەر چاوی خەڵکانی تردا، بە وردیی و بە ئەدەبەوە گوێ بۆ قسەکانی مێردەکەی رادەدێرێ و فرە رێزی درۆکـانی وی دەگـرێ. کـاك حوسام یش تەواوی درۆکانی دونیا لەبەر خاتری ژنەکەی دەکا و خۆیشی باوەڕ بەو درۆیانە دەکات. نەك تەنها لە چۆڵ و بیابـان بـۆ راوی مـار و دووپشك دەڕوات، بەڵکو بۆ وەدەست هێنانی دڵی باجی ناز، زۆران لەگەڵ شێر و پڵینگیشدا دەگرێ. چیرۆکەکانی تری لەبارەی سەفەرەکانییەوەیەتی بۆ دەرەوە.

کاتێ کاك حوسام لەبارەی سەفەرەکانییەوە بۆ شارەکانی ئەوروپا دەدوێت، قلافەتی باجی گورگە دەبێتە شتێك شیاوی تەماشاکردن. بێدەنگ دەبێ بەلام چاوە ڕەشەکانی دەبریسکێنەوە و تەواوی گاڵتەجاڕییەکانی دونیا لەسەر لێوە باریك و ناڕەسەنەکەی دەنیشێن.

فلتەری سیگارە نیوە کوژاوەکەی دەجوێ و سەری بە ئاماژەی قبوڵاندن (کە لە چاوی باجی ناز ەوە لە هەزار جنێو خەراپترە) با دەدات. کاك حوسام زەینێکی زۆر باشی نییە و مێژووی سەفەرەکانی بۆ فەرەنگستان لەنێوان پێنج تا دە ساڵ پاش و پێش دەکەوێت. گا تەنیایە و گا هاوسەفەری وەزیری جەنگە. هەرچیی هەیە، بە کۆمەکی ئەم چیرۆکانەیە کە باجی ناز، وی قەبووڵە و مۆڵەتی دەداتێ لەپاڵیدا بژی و وەکی نۆکەرێکی چاو بەژێر، فەرمایشتەکانی جێبەجێکات. بەبێ هەستان و دانیشتن لەگەڵ جەنابی وەزیری جەنگ و ئازایەتیی لە راو و سەفەردا بۆ فەرەنگستان، کاك حوسام دەبێتە هەڵمێکی کاڵ و لەنێو تەپ و تۆزی جاددەدا دەڕەوێتەوە. من ئەم پیاوە قەڵەوەم خۆش دەوێت چونکە دەم وچاوە خڕ و سپییەکەی لە دەم و چاوی منالانی ئاقڵ و میهرەبان دەچێت، خۆشیم بە چاوانی سادده و دەنگە خۆشەکەی دێ. حەزم دەکرد عاشقی باجی ناز نەبا و بۆ خۆی تاری ژەندبا، گۆرانیی گوتبا و ناچار نەبایە بە درۆوە موعاشەرەتی وەزیری جەنگ بکا و بۆ راوی ئاژەڵی سەیر و سەمەرە بچێ. کاتێ بەرگوێی کەوت کە دەیانەوێت پیانۆم بۆ بکڕن، لە

خۆشیدا شاگەشکە بـوو. بـە گوێمـدا چـرپاندی: مۆسـیقا جۆرێکـە لـە عیبادەت، مۆسیقا مرۆڤ لە خودا نێزیـك دەخاتـەوە، مۆسـیقا شـتێکە پەیوەندیی بە راوی ئاژەڵانەوە نییە.

پێی گوتم:" من بەر لە ناسینی باجی ناز، ئەهلی ساز و سـتران بـووم. کاتێ سترانم دەچڕی خەڵکیی لەهۆش خۆ دەچوون و دەبوورانـەوە، خـودا شاهیدە. دەست و پایان سڕ دەبوو. هەر بەو هۆیە بوو کە باجی ناز دڵـی پێمدا چوو. هەر کە گوێی لە دەنگـی مـن ببـوو ئیـدی لـەهۆش خـۆی چووبوو. بەڵام هەر ئەو رۆژەی بووە ژنم، هەر هەمان سـەعات، مۆڵـەتی نەدام و تارەکەی ورد و خاش کردم. مۆڵەتی نەدام زار هەڵبێنمەوە. ئیتر من هەر لەبەرخاتری وی بوو کە بوومە راوچیی."

کاتێ ددانم بەوەدا نا دەمـەوێ ببمـە نووسـەر، خۆشـحاڵ بـوو. قـژی نەوازشت کردم و نێوچەوانی ماچ کردم. گوتی ئەو خۆیشی، کەم کەم بـە دزیی ژنەکەیەوە، شـیعر دەنووسـێت و تـا ئێسـتا دە کـەرەت رۆمـانی بێنەوایان ی فیکتۆر هۆگۆ ی خوێندۆتەوە. ئاوا بـوو کـە ئێمـە بووینـە هاورێ. کاك حوسام شیعرە درێژ و تورەهاتەکانیم بۆ دەخوێنێتەوە و پێم دەڵێ لە خەیاڵیدایە حەکایەتی ژیانی خۆی، بێ خشپە و دوور لـە چـاوی باجی ناز بنووسێتەوە و بە ناوێکی خوازراوەوە چاپیکات. کـاك حوسـام دوو دانە کەسە و دوو دانە ژیانی بە ناوی جۆراوجۆرەوە هەن، من نـازانم کام لەو دوو کەسە، خودی واقیعیی خۆیەتی. کاتێ لەگـەڵ مـن یـاخود

لەگەڵ کاك حەسەن دایە، دەبێتە کەسێکی دڵخۆش و بێ خەفەت، دەبێتە کەسێکی خۆمانە و دەم بە پێکەنین و بێ باك، کەمێك لە باجی گورگـە دەچێت. کاك حوسام ئاشقی ساز و ئاوازە. تەپڵ بە پشتی سینیی لێ دەدا و هەر دەرفەتێك بۆ گۆرانیی گـوتن دەقۆزێتــەوە. دەنگێکـی خۆشیشــی پێوەیە و تێدەگەم بۆچی باجی ناز ئاشقی بووە. لە من پەرۆشترە بۆ ئــەو پیانۆیەی کە دایکم بڕیاری داوە بۆم بکڕێ. لێکـدا لێکـدا دەپرســێت:" ئەدی پیانۆکە چیی بەسەر هات؟" بەڵێنی لێ وەرگرتــووم، دوای ئــەوەی خۆم دەبمە ژەنیارێکی چاپووك، ئەویش فێری ژەنین بکەم. هەموو ئەم کار و قسانە کاتێك دەکرێن کە بــاجی نــاز لــەوێ نییــە. کـاك حوســام لــە ئامادەیی باجی نازدا، دەبێتە کەسێکی مەزڵووم و بێدەنگ و سەربەژێر. قلافــەتی دەگۆڕێــت. ملــی کــورت دەبێتــەوە. کــەپووی درێــژ دەبــێ و غەبغەبەیەکی شل و شۆڕ لەژێر قوڕگیدا پەیدا دەبێت. هــەڵس و کــەوتی خەڵکانی بەڕێز دەنوێنێ و بە فەرمانی باجی نــاز، بــۆ دیــداری وەزیــری جەنگ دەچێ – وەزیری خەیاڵیی جەنگ. باجی ناز، هەمیشە، لە درزی دەرگا یان لەودیو پەردەی پەنجەرەکانەوە چاودێریی وی دەکات، هەر کــە ببینێ خۆشحاڵە یاخود لەگەڵ کەســێکی تــردا دەئاخڤــێ، ئیــدی خــۆی نەخۆش دەخا و دەکەوێتە ناڵە ناڵ و نوکە نووك کردن. ناتوانــێ بەرگــەی ئەوە بگرێت کەسێکی تر جگە لە خۆی، لە شووەکەی نێزیك بۆتەوە. وەك بڵێی کاك حوسامی کورتە بنە، توحفە بێت. ڕەنگبێ لەبەر ئەوە بێت کە

منالّی نییه. دەلّێ:" خۆم هێشتا منداڵم." ئەمە جۆرێك لە ناز و مەكركردنە بەسەر مێردەكەیدا. بەو هۆیەی كە ژنێكی ناڕەسەنە، لاسایی رەوتاری منداڵانی دوو ساڵە دەكاتەوە، وەك منداڵ قسان دەكا و ئیدی كاك حوسام بەقوربان و بە سەدەقەی دەبێت. باجی گورگە بە پێچەوانەوە، سێ دانە كچی تووكن و چاو و برۆ رەشی هەن كە هەر یەكەیان ریزێك منالّی سەركەو بنكەیان لە مێردگەلی جۆراو جۆر خستۆتەوە. كیژی یەكەمیان سێ جار تەلاقی وەرگرتووە، دووەمیان دوو جار بێوەژن كەوتووە. هەر دوو مێردەكەی لە روداودا (یەكەمیان لە روداوی ترومبێل و دووەمیشیان لە روداوی ماتۆڕدا) مردوون. سێیەمیشیان تازەكیی شووی كردووە و چاوەڕێی منالّە. باجی گورگە چاوی بینینی زاواكانی نییە و بە تانووتی مزر دەیانشوات. خۆیان لێ مات دەدا و بە تەلّەوەیان دەكات و لەبەرچاوی كیژەكانیاندا حەیایان دەبات. كیژەكانیشی دوژمنی ویین و بە فیز زلیی و ئاخ و ئۆفەوە لێی دوور دەكەونەوە. دەلّێن شەرم دەكەن لەوەی دایكێكی ئاوها شڕ شێت و بەد زوبانیان هەیە و لەمەولا رێگە نادەن پێی بنێتە ماڵەكانیانەوە. باجی گورگە، كە دەلّێن روحم بێت و لە دلّیدا نییە، كەچی بەسەر ئەمیرخان، بەسەر تاقە كوڕە ئارەق خۆرەكەیدا دەمرێ. لەبەردەمی ویدا وەك مشكی لێ دێ و دەنگی دەرنایەت. ناسكتر لە گوڵ بەو كوڕە نالّێ و یەك زەڕڕە رەخنە لە كارەكانی ناگرێت. لە نەبوونی ویدا باسی ناكات، بەلاّم فیكر و زیكری

لایەتی. لەگەڵ هەر زەنگێکی دەرگا یان تەلەفۆندا، لە جێگاکەی رادەپەڕێ و چاوانی گچکە دەبنەوە. هەر کاتێك لە دەرەوە دێتەوە، لە من دەپرسێ چما کەس تەلەفۆنی بۆ نەکردووە؟ دەزانم چاوەڕێی تەلەفۆنی کوڕەکەیەتی و دەزانم لەخۆڕا چاوەڕێیە. کاتێ بە نا وەڵام دەدەمەوە، چ خۆی تێك نادات، بەڵکو شان دەلەقێنێ و تانوتێك لە من یان باجی ناز دەدا و پێدەکەنێ. بەڵام ئەز چاوانی شاد و شەنگۆڵ و نارەسەنی وی دەناسم، دەبینم کە چ خەمێکی گەورە لە چاوانیدا نووستووە و چەند زۆر لەخۆی دەکات تا خۆی بێ باك و بێ خایلە پیشان بدات. وێنەیەکی کۆنی کوڕەکەی هەیە شەوانە دەینێتە ژێر باڵشتەکەی یان دەیخاتە سەر روخساری و بە سەعات تەماشای دەکات. ئەمیر خان لەو پیاوە بێ ئیش و بێ غیرەتانەیە هەر کە بێ پارە دەبێ ئیدی دایکی دەکەوێتەوە بیر و سەرو کەللەی پەیدا دەبێتەوە. باوکم دەڵێ ئەم گێلە پیاوە تەمبەڵ و تەوەزەلە، دارو نەداری دایکی بردووە و مێشیش میوانی نییە، من بام بە یەك لەقە دەمکردە دەرەوە و یەك فلسیشم نەدەدایێ. بەڵام باجی گورگە ئەم قسانەی بە گوێدا ناچن. لەژێر بەردیشدا بێت پارەیەك پەیدا دەکا و لە گیرفانی هەمیشە بەتاڵی کوڕەکەی دەنێ. ئەمیر خان پێچەوانەی خوشکە گەنم رەنگ و قژ رەشەکانی، چاوانی هەنگوینیی و قژیشی لوول و زەردە. لە باجی ناز دەچێت. دەکرێ کوڕی وی بێت. روخساری وەك گۆی خۆر خڕە، کەپووی باریك و سەری قیت و دەمێکی زۆر گچکەی هەیە، لە

کچ دەچێت. هەمیشە لــە ســەفەرە، ســەفەری نــاو ئێــران، ســەفەرگەلی گوماناویی لەگەڵ خەڵکانێکی هەرچیی و پەرچــیدا. جێگــاو ڕێگایــەکی جێگیری نییە. هەندێ جار بە مانگ دیار نامێنێ و باجی گورگە بێدەنگ و لاواز و گرمۆڵە دەبێت. کز دەبــێ و بــەنێو خۆیــدا ڕۆ دەچــێت. نــاوی کوڕەکەی بەسەر زوباندا ناهێنێ، وەك بڵێی ترسی لــە خەبــەری نــاخۆش هەبێ و نەیەوێ سۆراخی وی لە هیچ کەسێك بکات. بە ڕۆژ دیارنامێنێ و شەوانە، بێ خەو، لە باخەکەدا پیاسە دەکــات. هەنــدێ جــار خــۆی لــە ژوورەکەیدا زیندانیی دەکات و دوو ڕۆژی تەواو، بە بێ نان و ئاو لەوێــدا بەسەر دەبات. کاروبارەکانی، پێچەوانەی باجی ناز، بێ هــات و بــات و شاراوەیە و ئازاری خۆی وەدیار ناخات. ڕقی لە دکتۆر و داو و دەرمان و ناڵە ناڵ دەبێتەوە. جارێکیان نەخۆشییەکی قورســی گــرت. لــەوەدا بــوو بمرێت. سینگی هەوی کردبوو، هەناسەی دەرنەدەهات. گــەرمای لەشــی گەییبووە چل. چەرچەفەکەی دابوو بەســەریدا و قســانی لەگــەڵ کەســدا نەدەکرد. مڕە مڕی دەکرد و دەنگی ئــاژەڵێکی زامــدار لــە گەروویــەوە دەهاتە دەرەوە. دەمیشی لە دەرمان یان خواردنەوە نەدەدا. تەنها شتێك کە دەیویست ئاو و جگەرە بوو. جام لە دوای جام سەهۆڵاوی دەخواردەوە و کەچی هێشتا هەر تینووی بوو. کۆکە کۆکەکەی بونیادەمی دەترساند، کەچی جگەرەی بە جگەرە پێ دەکــرد. دایکــم یــەك دوو جــار چــوو بــۆ سەردانی و ویستی دکتۆر ئاگادارکاتــەوە، بــەڵام ســوودی نــەبوو. هــیچ

کەسێك دەرەقەتی ئەم ژنــە پــێ چــەقێن و کەللــە رەقــە نــەدەهات. تــا ئەوکاتەی ئەمیر خان، کە هەمدیس بێ پارە ببۆوە، هاتەوە ماڵ و ئەوسا باجی گورگە لەجێگاکەی راپەڕی. سەری لەژێر چەرچەفەکە هێنایە دەرێ و گیانی تێهاتەوە. بەو وەزعە خەراپەیەوە هەستایە سەر پێ. پێ پەتیی و بە کۆکە کۆك خۆی گەیاندە موبەق. یەکەو راست یەخچاڵەکەی کردەوە. گۆشتی بەرخ کە کاك حەسەن بۆ ژەمی شێوی بابم لەنێو پیازی نابوو، بە شیشەوەی کرد، برژانی و خستییە بەردەمی کوڕەکەی. ئیشتیای خۆیشی کرایەوە. بۆ خۆیشی کەوتە پاروو کــردن و نیــوەی زیــاتری لەواشــەیەکی گەورەی بــە ماســت و پیــازەوە خــوارد و قەریحــەی گاڵتــە و پێکــەنینی کرایەوە. وەك ئەوەی هەرگیز ئەوە ئەم نەبووبێت کە خەریك بوو بمرێــت. کۆکینەکەی بنەبڕ و دوو رۆژی نەبرد هاتەوە کۆڵان. باجی ناز، لە تەواوی ئەو ماوەیەدا، سەردانی خوشکە نەخۆشەکەی قەدەغە کردبوو، لە ترســی گوێزانەوەی نەخۆشییەکانی خوشکەکەی، کاك حوسامیشی لە ژوورەکەی خۆی حەپس کردبوو. منیشی لەخۆی نێزیك نەدەخستەوە. تا بیستی سەر و کەللەی ئەمیر خان پەیدا بۆتەوە، ئەوسا دەرگای جانتاکانی قوفڵ کرد، پارە و مووچەوانە ئاڵتوونەکانی لەژێر باڵشــتەکەی نــا و رێــك و راســت رایگەیاند کە ئەم کوڕە دەستی پیسە و ساڵی پار گوارە فەیرووزەییەکانی ئەمی بردوون. دایکیشم لە بوونی ئەمیر خان لە ماڵی ئێمە ناقایل بوو، بەڵام حەوسەڵەی بەربەرەکانێ و دەمە دەمێی باجی گورگەی نەبوو. کاك

حوسام تەنها کەسێك بوو کە بــە باوەشــێکی کــراوە و زەردەخەنەیــەکی گەورەوە بۆ پێشوازیی ئەمیر خان ڕۆیشــت، وەکــی بــاوکێکی پــەرۆش و سەرفەراز، لەباوەشی گرت و گۆناکانی ماچ کرد. باجی ناز لە بەخیلیدا تا ی لێهــات. چــووە دەسشــۆرییەکە. پەنجــەی کــرد بــە قوڕگیــدا و خــۆی ڕشاندەوە. لە تەواوی ئەو ماوەیەدا، باجی گورگە لە خۆشیدا چاوی لەسەر کوڕەکەی هەڵنەدەبڕی. ئەمیر خان خەراپ ئاوســا بــوو، لــەکاتی قســان کردندا هەناسەبڕکێی پێدەکەوت. وەك ژنــانی بــەنگ کێشــی لێهــاتبوو. لێوی وەك جاران ئاڵ و تەڕ نەبوو، پێستە سپییەکەی زەرد دەچۆوە. باجی گورگە تەختەنوێنەکەی خۆی بــەو دابــوو، ســینی خواردنەکــەی لــەکاتی فراوین و شێودا بۆ ژوورەکەیان دەبــرد. لــە درزی دەرگــاوە بینــیم پێــی ئەمیرخان دەشێلێ و شان و ملی بۆ چەور دەکات. شــەویش گــۆرەویی و فانیلە و دەرپێی ژێرەوەی بۆ شت، بە تەنافەکەدا هەڵیواسی و تۆزی سەر پێڵاوەکانی سڕی. ئەمیر خان تا نیوەڕۆ دەنووست، لــەنێو نوێنەکەشــیدا هەر جگەرەی دەکێشا و حەزی دەکرد باجی گورگە پشتی بــۆ بخورێنــێ. کاتێ دڵی خۆش بــا، دووایــین نوکتەیــەك کــە بیســتبووی، بــۆ دایکــی دەگێڕایەوە و ئیدی باجی گورگــە لــە دڵــەوە پێدەکــەنی. دوو قــۆڵی بــە خەڵکیان رادەبوارد و تانووتیان لێــدەدان. لاســایی بــاجی نــاز، دایکــم، خاڵەکان و هاوڕێیانی جوان پۆشی بۆ هەندەران چووی دایکمیان دەکردەوە و خەریك بوو لە پێکەنینا ژانیان دەکرد. کاك حوسام بە حەسرەتەوە لــە

پەیوەندیی بەهێزی ئەم دایك و کـوڕەی دەنـۆڕیی و لـە ترسـی ژنەکـەی نەیدەوێرا لێیان نێزیك بێتەوە. کە دەبووە عەسـر، بـاجی گورگـە لـەژێر درەختەکانی کەناری جۆگاکەدا، حەسیری رادەخست، چەند باڵشتێکیشی دەهێنان و جێگایەکی گەرم ونەرمی بۆ ئەمیر خان چێ دەکـرد. جامێـك ماست و خەیار و نان و چێشتی بەرماوەی نیوەڕۆی دەهێنان و هـەمووی بە قوڕگی کوڕەکەیدا دەکرد. هەندێ جار پارووی بۆ دەکرد. کەوچکەکەی دەلستەوە، پڕی دەکرد لە ماست و برنج و دەیپەستانە نێو زاری نیوە پڕی کوڕەکەیەوە. باجی ناز و مێردەکـەی، وەك زیندانیگـەلی خـەمین ، لـە پەنجەرەکەوە تەماشایان دەکردن. بـاجی نـاز سـەری بـە ئـاخ و ئـۆف و بێزارییەوە تەکان دەدا و لە تاو بەخیلیی گرمۆڵە دەبـوو. کـاك حوسـام، بەپێچەوانەوە، بەمیهرەبانیی و حەسرەتەوە تەماشای دەکردن و خۆ گەر لە ژنەکەی نەترسابا، ئەوا لە پاڵ ئەمیر خاندا لەسەر حەسیرەکەی رادەکشا و کولێك گۆرانیی دەچڕی. رەنگە پێکێـك عارەقیشـی هەڵقوڕانـدبا و لـە قووڵایی دڵەوە پێکەنیبا. چەند شەوێك دواتر، باجی ناز، بۆ خـۆ شـیرین کردن، ماجەرای مەشروب خۆرییەکەی ئـەمیرخانی بـە شـەرم و حـەیا و دەنگێکی ناسك و مناڵانەوە بۆ باوکم گێڕایەوە. گوتمان هەر ئەلعان باوکم باجی گورگە و کوڕەکەی لـەماڵ دەکاتـە دەرەوە. بـەڵام، پێچـەوانەوەی ئەوەی کە چاوەڕوان دەکرا، باوکم برۆی گرژ کرد و گوتی:" ناشیرین ترین شت، لە پاشەملە زەمکردنی خەڵکانی ترە." بـاجی نـاز رەنگـی سـپی

هەڵگەڕا. ویستی خۆی ببوورێنێتەوە، بەڵام باوکم بەسەریدا هاواری کرد. پێی گوت دەتەوێ خۆت بکەیتە نەخۆش و ئاژاوە بنێیتەوە. فەرموو ئێستا دەچیتە ژوورەکەت، سبەینێش بۆ ماڵەکەت دەگەڕێیتەوە. ئەوە بۆ باجی گورگە سەرکەوتنێکی گەورە بوو. ئەمیر خان، کە لای خۆی وا بیری کردبۆوە باوکم لایەنگیری وییە، چاکەت و پانتۆڵی لەبەرکرد، بۆیمباخی بەست و لەسەر سفرەی شێو ئامادەبوو تا سوپاسی باوکم بکات، کەچی باوکم هەر بە سەگیشی نەزانیی و تەنانەت سڵاوەکەشی نەسەندەوە.

شەوانە، باجی گورگە و ئەمیر خان دیار نەدەمان و درەنگانێك دەگەڕانەوە. زوربەی کات بۆ بینینی فلیمی هیندیی یان فارسیی، کە پڕ لە سەما و گۆرانیی بوون، دەچوون. دەڕۆیشتن و پاشان فلیمەکەیان بۆ دەگێڕامەوە. جارێکیان ئەمیر خان و دایکی، بە بێ سرتە، منیشیان لەگەڵ خۆیاندا بۆ سینەما برد. سینەمای رەی، سینەمایەکی هاوینە و هۆڵێکی سەر کراوەی هەبوو، ئێمە لە ریزی پێشەوە دانیشتین. هێشتا فلیمەکە لە ئەووەڵیدا بوو کە بڕدرا، ئەمیرخان فیکەی کێشا، خەڵکەکەش بە لاسایی کردنەوەی وی کەوتنە فیکە کێشان. باجی گورگە یەك زەرف گوڵە بەڕۆژەی کڕیبوو، توێکڵی گوڵە بەڕۆژەکەی لە هەوادا بڵاودەکردەوە. کە فلیمەکە دەستی پێکردەوە، خەڵکەکە کەوتنە هوها کێشان و هاوارکردن و ئیدی مەعلووم بوو کە فلیمەکە بە هەڵە دانراوە. زوربەی خەڵکەکە تەواوی فیلمەکانیان ئەزبەر بوو، ئەوە جاری سێیەم یان چوارەم

بوو کە بۆ بینینی دەهاتن. گلۆپەکان داگیرسان. خەڵکی کەوتنە ناڕەزایی دەربڕین. باجی گورگە هەستایە سەر پێ و کەوتە جنێـودان و ئـەمیرخان فیکەی کێشا. هەوا بە یەکجار بووە گەردەلوول و تۆزو خۆڵ چووە قوڕگ و چاومانەوە. فیلم دەستی پێکردەوە و خەڵکەکە کەوتنە هوها کێشـان. چـەند دڵۆپێـك بـاران بـەر سـەر و روخسـارم کـەوتن. بـاجی گورگـە سەرپۆشـەکەی بـە سـەرمدا دا. پیاوێـك کـە لەتەنیشـت ئەمیرخانـەوە دانیشتبوو، خوێنەواریی نەبوو، داوای لە ئەمیر خان دەکرد نووسینەکانی سەر فلیمەکەی بە دەنگی بەرز بۆ بخوێنێتەوە تـا ئـەمیش لـە فیلمەکـە حاڵیی بێ. نیو سەعات تێنەپەڕیبوو، ئەمیر خان خەوی لێکەوت و پرخە پرخی لێ بەرزبۆوە. ژنێك کە لە ریزی پێشتر دانیشتبوو، ئاوڕی دایەوە و بە توندی بە ئەژنۆی ئەمیر خانیدا کێشـا. بـاجی گورگـە، وەك تەرەقـە تەقییەوە و بە دوو دەست قژی ژنەی راکێشا. ژنەکـە قیژانـدی و کەوتـە جنێودان و باجی گورگەش جنێوەکـانی پێدایـەوە. خەڵکەکـە هاواریـان کرد:"بێدەنگ!" و ئەوسا ئەمیر خان لە خەو راچڵەکی. لەوەدا بوو ببێتە شەڕ کە خۆشبەختانە، باران دایکرد، بارانێکی بەتاو. گلۆپەکان داگیرسان و خەڵکەکە تێیان قووچاند. بڕیار بوو بلیتـەکان لای خۆمـان بپـارێزین، سبەی شەو بێینەوە و ئەودوای فیلمەکە ببینین. بەڵام سبەی شەو بۆ مـن نەبوو. هەمان شەو سەرما چووبووە بەدەنمەوە و ناچـاربووم کـە ددان بـە تاوانەکەمدا بنێم، هەڵبەتە ئەوەش گوناهێك بوو کە نەدەبەخشرا.

به هاتنی باجییەکان، خایلە ساکار و گچکەکانم لێ دەئالۆزکێن و سەرم لە گێژەوە دەچێ. دوایان دەکەوم، بەڵام ناگەمە هیچ کوێ. هەست دەکەم ژێر پێم بۆشاییە و وەك جاران، بە جێگایەکی تۆکمە و دڵنیاوە رایەڵ نیم. دونیـای رونـاك و مـاقووڵی ماڵەکـەی شـەمێران لەبەرامبـەر هێرشـی باجییەکاندا پاشەکشە دەکا و گوڕی خۆنواندنی تێـدا نامێنـێ. خەڵکـە روخۆش و هەمیشە بە نەزاکەتەکە دەبنە تارمایی رەنـگ پـەڕیو و وەك مەخلۆقاتی پووچ و کلۆر دێنە بەرچاوم. دایکم ترسی لـە نزیکبوونـەوەی من لە باجییـەکان هەیـە و بـە نیگایـەکی گومانـاویی تەماشـای ئـەو سەرپۆشە گوڵ گوڵیی و بەرماڵی نوێژە دەکات کە باجی نـاز پێـی داوم. چاوەڕێیە هاوین زووتر تەواو بێ و باجییەکان بۆ شارەکەیان بگەڕێنەوە.

هەموو شەوێکی هەینی، مـەولووخوێنێکی جحـێڵ و بـێ چـاوو روو، لەسەر بانگێشتی باجی ناز، بۆ ماڵی ئێمە دێ و لەسەر تەختەنوێنەکەی وی دادەنیشـێ و دوو سـەعاتی رێـك لـەبارەی خـودا و ئیمامـەکان و پێغەمبەرەوە قسان دەکا و من بۆ دونیایەکی دی دەبات. کاك حەسەن و روقیەی ژنی باخەوانیش دێن و کـوڵی گریانیـان بـەردەبێ. هـەر لەگـەڵ رۆیشتنی مەولووخوێندا، هەموو قسەکانی وییان بیر دەچێتەوە. بەڵام من تەواوی شەوو رۆژەکـانی دوایـی، بـیر لـە خـودا و دونیـای دوای مـردن دەکەمەوە و ئیدی ناتوانم وەك جاران، لەش سووك و بزێو، لەگەڵ دایکمدا بۆ شەقامی ئەسلامبول بڕۆم. باجی گورگە و کوڕەکەی بۆ ژێوان کردنەوەی

من، هەموو دەرفەتێك دەقۆزنەوە. ئەمیر خان بە من دەڵێ کە تا ئەلعان هیچ کەس بە فێڵ و فریو لە خودا نێزیك نەبۆتەوە و خودا دوژمنی خەڵکانی ترسنۆك و خۆنوێنە (مەبەستی لە باجی نازە). باجی گورگە رێك و راست پێمدەڵێ کە خوشکەکەی درۆزنە و هەموو قسەکانی درۆن. راست بێ یان درۆ، قسەکانی باجی ناز و ترس لە خودا و ئاگری دۆزەخ، رەگی لە جەستەمدا داکوتیوە و کچێکی گچکەی ترسنۆك و لەرزۆکی لێ دروست کردووم. هیچ شتێك هەمیشەیی و جێگیر نییە، چونکە خودا قودرەتی هەیە ئەو شتە جێگۆڕکێ پێ بکا و لەناوی بەرێت. خۆر، ئەستێرەکان و ئەرز، هەر هەمووی بە تاڵە موویەکەوە بەندن و گەر خودا بیەوێ، رۆژ دەکاتە شەو و زەریاکان هیشك دەکا و چیاکان بە ئاسماندا دەبا و هەوا دەکاتە بەرد و تەواوی مرۆڤەکان پان و پلیش دەکاتەوە. تەنانەت لە قووتدانی پاروەکەی دەمم ترسم هەیە و دەترسم رێگە سروشتیی و هەمیشەییەکەی خۆی نەبڕێ و خۆی بکات بە ئەندامێکی تری جەستەمدا. کێ دەتوانێ گەرەنتی ئەوە بدات شتێکی لەو جۆرە رونادات و خودا کارێکی لەو جۆرە ناکات؟ یان یاسای سروشت، بە هەمان ئەم شێوەیەی تا ئێستا وا بووە، بەردەوام دەبێت؟ باجی ناز دەڵێ پێویستە نوێژ بکرێ و دوعا بخوێنرێ، گەر خودا لە بەندەکانی خۆی قاییل بێت، ئیدی شتی سەیر و سەمەرە ناکات. مانگی رەمەزان، پێ بە پێی وی رۆژوو دەگرم و لە تاو بێ هێزیی لەتر دەدەم. باجی ناز، خۆشحاڵ و

ئاسوودە، بەبێ نووکە نووك، برسیی و تینوو، تەواوی ڕۆژ دەنوێ و کاك حوسام یش، هەموو ئێوارەیەك جۆرەها میوە و خواردنی جۆراوجۆر بۆ بەربانگ ئامادە دەکات. من سەرسامم بە حەوسەڵەی باجی ناز بۆ ڕۆژوو گرتن و ئیرادە پتەوەکەی بە حیسابی نوێژ و دوعا و عیبادەت لێك دەدەمەوە. کاك حوسام یش ڕۆژوو دەگرێ و ڕەنگ بە ڕوخسارییەوە نەماوە. دەست و پێی دەلەرزێ و زوبان بە لچ و لێوە وشك هەڵگەڕاوەکەیدا دێنێ. هەوا بێ ئەندازە گەرمە و تینوویێتیی مرۆڤ دەکوژێ. کاك حوسام دەڵێ ئەگەر مرۆڤ بیری بچێ بەرۆژووە و ئاو بخواتەوە، یاخود بە هۆی زەین پەرتیی و نەزانینەوە شتێك بخوات، ئەوا ڕۆژووەکەی بەتاڵ نابێتەوە. هەرکاتێ وی لەکاتی خواردنەوەی پەرداخێك سەهۆڵاودا دەگرم، دەڵێ:"نەمزانی. بیرم چوو. خودا دەمبووری."

دایکم لە ڕۆژوو گرتنی من تووڕەیە و دەترسێت نەخۆش کەوم. دەڵێ ڕۆژوو گرتنەکەی باجی ناز فێڵ و کەڵەکە. ژێر باڵشتەکەی پڕە لە میوەی وشك و هەر کە یەکێك ئاگای لێ نەبێت، بە مشت دەیخوات. باوەڕ ناکەم. بەخۆم دەڵێم دە فەرموو ئەوەتا دایکم ڕقی لە باجی نازە و دەیەوێ منی لێ دوورخاتەوە. باجی گورگەش هەر وا دەڵێ و لەبەر چاوی مندا، کە خەریکم لە برسا دەبوورێمەوە، قەپاڵ لە کاڵەکێکی گەییو دەگرێت.

دەڵێ:" هەی منداڵەی کەر، گەر باوەڕ ناکەیت کە نازناز خان فێڵ دەکات، ئەوا بڕۆ و لە کونی کێلوونی دەرگاکەوە تەماشایکە." دەمەو

نیوەڕۆیــە، بــاجی گورگــە بــانگم دەکــات و دەڵــێ:" راکــە و لــەودیو پەنجەرەکەوە تەماشای کە."

کاك حوسام لە باخەکە لەژێر سێبەری درەختەکاندا نووستووە. ئاوێکی باشی خواردۆتــەوە و وەك جـاران بــەهۆی حــەواس پــەرتیی و خــەراپیی زەینییەوە داوای لێبوردنی لە خودا کردووە. دەچمە ئــەودیو پەنجەرەکــە. سەرێك دەکێشم. باجی ناز خەریکــە مووەکــانی ســەرلێوی هەڵــدەگرێ. دەمی دەجووڵێ. دەستی بۆ ژێر باڵشتەکەی دەبا و یەك پارچــەی گــەورە برمە دەردێنێ و دەیخوات. دوو پەرداخ سەهۆڵاویشی بەسەردا دەکــات و هەمدیش چنگێك تووی وشك دەترنجێنێتە دەمییەوە. باوەڕ ناکەم. حــەز دەکــەم بیخنکێــنم. دەرگــای ژوورەکــەی دەکەمــەوە، لــە جێگەکــەی رادەپەڕێت. دەمی پڕە لە شت. وەك بروســکە ئاوێنەکــە دەنێتــەوە ژێــر تەختەنوێنەکەی و روخساری لەنێو باڵشتەکەیدا رۆ دەبات. دڵم توند توند لێدەدات. شەرمەزارم. هەســت دەکــەم کــڵاو نراوەتــە ســەرم و هــەموو نوێژەکانم بەتاڵ بوونەتەوە. باجی ناز، بە پەلە، شتەکانی ناو دەمی قووت دەدا و بە دەمی بەتاڵ و بە درۆوە باوێشك دەدات. وا خۆی دەنوێنێ هیچ شتێك رووی نەداوە، بەڵام چاوەکانی لەحەژمەت تووڕەیی خێــل بــوون و پەڕەکانی کەپووی دەلەرن. کــاك حوســام یــش لــە رۆژووە ناتــەواوەکانی ژنەکەی بە ئاگایە بەڵام درۆی لەگەڵ من و خۆیدا کردووە. داوام لێدەکات ئەو رووداوە، کە هەڵەیەکی گچکە بووە، بۆ هــیچ کەســێك نەگێڕمــەوە.

کاتی پێی دەڵێم کە بە هەرتك چاوی خۆم بینیم، ئەو سوور هەڵدەگەڕێ و سەری لەژێرەوە دەنێت. دەستم دەگرێ، قژم نەوازشت دەکات، بە زوویی قسەکان بەلایەکی تردا دەبات.

دەپرسێت:" ئەدی پیانۆکە چ بوو؟"

وەڵامی نادەمەوە و دەستی لادەبەم.

دەڵێ:" نییەتی پاك گرینگە. یەك پارچە برمە ئەهمییەتی نییە. خودا بۆ خۆیشی هەندێ جار گزی دەکات."

باجی ناز لێم بۆتە دوژمن (گەرچی روداوی فێڵ کردنەکەیم بۆ کەس نەگێڕاوەتەوە) و فەرمانی بە مێردەکەی داوە تا سزام بدا و وەڵامی سڵاوەکانم نەداتەوە. کاك حوسام، لە دوورەوە، بە ئیشارەتی چاو و برۆ شتگەلێکم لێ دەپرسێ و تێمدەگەیەنێ کە هاوڕێیەتیی وی لەگەڵ مندا، وەك هەمیشە، لە جێگای خۆیدایەتیی و چ پەیوەندیی بە فەرمانی باجی ناز ەوە نییە.

دوایین مانگی هاوین، گەرمتر لە مانگەکانی تر، قورس و خاو و تەمبەڵانە تێدەپەڕێ و چ روداوێکی نوێ روونادات. رۆیشتن بۆ لادێ _ بەرنامەی سەفەری هاوینە – ی ئەمساڵ تاتیل بووە و باوکم هێند سەرگەرمی کار و سیاسەت و نووسینە کە یەك دەقیقەی کات بۆ ئێمە نەماوە. هەندێ جار، شەکەت لە قسان لەبارەی خودا و گوناه و مەرگ و رۆژی قیامەتەوە، بە دوای دەستە تۆکمە و دڵنیاکەی ویدا دەگەڕێم. دڵم

حەز دەكات بە ئەقڵ و ئیرادەی ئاسنینی ئەم پیاوەدا خۆم هەڵواسم و پێ لەقەیەك لە دونیای تاریكی باجییەكام هەڵدەم. دڵم بـۆ دایكـم و بـۆنی خۆشـی دەسـتەكانی تـەنگ بـووە و بـە حەسـرەتەوە لـە هامشـۆی خۆشبەختانەی ئەوبەری ماڵەكە دەنۆڕم.

گەیشتنی پیانۆكە، كە هێندەی دەعبایـەكی زەبـەلاح و ئەفسـانەییە، دیوارێك لەنێوان من و باجییەكاندا رۆ دەنێـت. دایكـم میواندارییـەكی گەورە بە شانازیی ئـەو رووداوە بـێ ئەنـدازە گرینگـەوە رێـك دەخـات. پیانۆكە، لە هۆڵی نان خواردن، لە پاڵ هۆڵی پێشـوازیدا دادەنـێن و بـە چەرچەفی گوڵ گوڵی دایدەپۆشن. كاك حەسەن لەم میوانە نامۆیە، كە لە ترومبێلەكەی باوكم گەورەترە، دەترسێ و بە رێـزەوە سـڵاوی لێـدەكات. باجی ناز یش هێنانی ئەوە بە پێ و قەیەمی خەراپ لێكدەداتـەوە و بـە گوێی هەمووانی دەگەیەنێ كە بە هەبوونی ئەم ئامێرە شەیتانییە، نوێژی سەر ئەرز و ژێر ساپیتەی ماڵی ئێمە بەتاڵە و بە زوویـی لـە لای ئێمـە دەڕوات. باجی گورگە حەقی بەسەر ئەم شتانەوە نییە و سەخت بە كارە خەراپەكانی كوڕەكەوە توش بووە. ئەمیر خان خانووەكەی دایكی خستۆتە سەر خۆی و ئەویشی بە قومـار دۆڕانـدووە. كچـەكانی هـەموو رۆژێـك بۆماڵی ئێمە دێن و لەگەڵێدا دەكەونە شەڕ و دەمەقاڵێ. بـاجی گورگـە دەڵێ:" ماڵی خۆم بوو. خۆم حەزم كرد بـە نـاوی كوڕەكەمـەوە بیكـەم. دۆڕاندی جا چییە. نۆشی گیانی بێت. فەرشی ژێر پێم چییە، رۆحیشـمی

بویَ دەیدەمیَ." کاك حوسام سوود لەم هەراو زەنا و قەرەباڵخییە وەردەگریَ و خۆی دەگەیەنێتە پیانۆکەی من. چاوانی لە حەژمەت ستایش چکۆڵە دەبنەوە و دەمی دادەپچڕیَ. دەرگاکەی دەکاتەوە و هێواش دەست بە یەکێك لە کلیلەکانیدا دێنیَ. پاشان، دەستی بە هێواشیی بە سەر تەواوی کلیلەکاندا دێنیَ و لێکدا لێکدا دەڵیَ:

"بەھ بەھ پیرۆزت بێت. خودا دایکت بپارێزیَ. خۆش بە حاڵت."

مامۆستای پیانۆ، ژنێکی پۆڵەندایییە کە بۆنی تیژی ئارەقە و شەرابی کۆنی لێدێت. کاتی دەرس گوتنەوە هەناسە هەڵدەکێشیَ و خەیاڵی لای شتێکی ترە. زوربەی کات نیوە مەستە و هەر لەگەڵ دانیشتندا کوڵی گریانی بەر دەبیَ. دایکم دەڵیَ ئەم ژنە جوولەکەیە و لە کاتی جەنگدا هەموو خێزانەکەی قەتڵ و عام کراون.

ژەنینی پیانۆش وەکو رۆژوو گرتنەکەی باجی ناز، هەر درۆیینەیە. بە تایبەتیی کە ئەم پیانۆیە، سەرەڕای بیچم و قەبارە زل و بە شکۆکەی، خەڕەکە شکاو و بیَ عەمەلە و دەنگی دەرنایەت. زوربەی کلیلەکانی شکاون. هەندێکیان دانابەزن. چەند دانەیەکی تریان کاتیَ دادەبەزن، ئیدی نایەنەوە دەریَ و دەبیَ چەندین جار پێیاندا بکێشریێت. خانمی مامۆستا ئاگای لیَ نییە و نوقمی خایلە و بیرەوەرییەکانی خۆیەتی. کاك حوسام لە هەمووان زیاتر نیگەرانە. هانم دەدات و داوام لێدەکات وانەی یەکەم: دۆ، ریَ، می، فا، سۆل، لا، سی، دۆ ی بۆ بژەنم. هەڵبەتە، کلیلی سۆڵ دەنگی

نایەت و کلیلی لا قرچەی دێت. کلیلی فا ویزەیەکی وەك دەنگی مێشهەنگی هەیە و دەنگی کلیلەکانی لای راستەوە، ئەوانەی دواوە، هێند تیژن کە وەك سوژن بە گوێدا دەچەقن و مووی جەستەی بونیادەم راست دەکەنەوە.

باجی ناز هاتنی مامۆستای شوومی پیانۆ دەکاتە بەهانە و هێشتا هاوین تەواو نەبووە لە لای ئێمە دەڕوات. دەبینم چاوانی میهرەبانی کاك حوسام پڕ بوون لە فرمێسك و دلّم بۆی دەسووتێت. بە رۆیشتنی باجی ناز، قەهر و حەسادەت و دوو زوبانییش لە ماڵی ئێمە دەڕۆن و خەمی خانمی پۆڵەندایی و چیرۆکەکانی – چیرۆکی قەتلْ و عامی بنەماڵەکەی لە ئۆردوگای دیلە جووەکان و چیرۆکی کورەکانی سووتاندنی مرۆڤ _ جێگەی ئەوان دەگرێتەوە. لە ژەنینی پیانۆ بێزارم. هەست دەکەم زیندانیم و هیچ کەسێك لەزوبانی من تێ ناگات. هێشتا هەر بە جۆرێك لە ترسی شاراوەوە، کە لەنێو دلّمدا رەگی داکوتیوە، نوێژ دەکەم (رۆژ نا رۆژێك) فیکری خودا و دونیای دوای مردن بەرم نادەن. لەنێوان ژەنینی پیانۆ و عیبادەت و گوناه دا دێم و دەچم و بڕوام بە هیچ کامیان نییە.

باجی گورگە چ جێگایەکی نییە بۆی بچێت. خانووەکەی لەدەست داوە و کەنیشکەکانی نایانەوێ سەرو فەسالّی ببینن. چ هەوالّێك لە ئەمیر خان نییە و ئەم بێ هەوالّییەش، لە ناوەوەیڕا دەیجوێ. تووڕە و بێ حەوسەلّە بووە و لەگەلّ هەمووانداا شەڕێتیی. بە رۆژ، بەیانیان زوو، لە مالّ دەچێتە

دەڕێ و هەندێ شەو ناگەڕێتەوە. خودا دەزانـێ لـە کـوێ دەمێنێتـەوە. دەزانم بۆ سینەما و شانۆش ناچێ و مەزەندە دەکەم بـەدوای کوڕەکەیـدا بگەڕێت. دایکیشـم هـەر نیگـەرانیی بـووە و یـەك دوو جـار لـەبارەی ئەمیرخانەوە لە باوکمی پرسیوە.

باوکم دەڵێ:" باینجان ترسی ئەوەی نییە ئافات لێیدات! " وا دەڵێ و شانی بەرز دەکاتەوە. بەیانیی زووی رۆژی هەینییە کە زەنگی تەلەفۆن لێ دەدرێت. باوکمیان دەوێ. کارێکی خێرایە. باوکم هەموو رۆژێك، لەگەڵ کازیوەدا، بۆ پیاسە لە ماڵ دەچێتە دەرێ و هێشـتا نەگەڕاوەتـەوە. لـە شـارەوە تەلـەفۆنیان کـردووە. دەڵـێن زۆر گرینگـە. دەبـێ یـەکێك لـە خێزانەکەی ئێمە بـدوێت. دایکـم نووسـتووە. مـن وەئاگابوومەتـەوە و تەلەفۆنەکە لە دەسـتی کـاك حەسـەن وەردەگـرم. دەنگێکـی لاواز، لـە قووڵایی چاڵێکەوە، شت گەلێك دەڵێ و دەنگەکە نامێنێ. یەك سەعات دواتر، هەمدیس زەنگی تەلەفۆن لێ دەدرێتەوە. باجی گورگـە خەبـەری بۆتەوە. گوێی هەمیشە لای زەنگی تەلەفۆن یاخود دەرگـای حەوشـەیە. قژی بژە و ژێر چاوانی رەش دەچنەوە. هەر بەو بەیانییە و بە زگی ناشتا جگـەرە دەکێشـێت. زەق زەق تەماشـای مـن دەکـات. قسـان ناکـات. هەمدیس لە شارەوەیە. لە تەورێزە وە. باوکمیان گەرەکە. باجی گورگـە سەماعەکە هەڵدەپچـوڕقێنێ و هـاوار دەکـات. تەلەفۆنەکـە خـڕە خـڕ دەکات. شتێکی ناخۆش رویداوە. لە کێ؟

دەپرسن:"تۆ کێیت؟"

باجی گورگە بێ حەوسەڵە و کلافەیە و بەرزتر هاوار دەکات. خەریکە سەماعەی تەلەفۆنەکە قووت بدات.

دەڵێ:" بە تۆ چیی کە مـن کـێم. قسـە بکـە. خـوا بتکـوژێ. چـیی روویداوە؟ کێ شتی لێ رووداوە؟"

دایکم لە هەرا و زەنا و زەنگی تەلەفۆنەکە وەئاگا بۆتەوە. بەکاوەخۆ بە پێپلیکانەکاندا دێتە خوار. سەماعەکەی لێ وەردەگـرێ. قسـان لەگـەڵ کەسێکدا دەکات. یەکەم جار باش حاڵیی نابێت. تکا دەکات کە بەرزتر دووبارەی بکاتەوە. گوێی لەناوی ئەمیر خان دەبێ و چەند جارێك دەڵی:" بەڵێ، ئەمیر خان. بەڵێ. دەنگ نایەت. بێ زەحمـەت بـەرزتر بـدوێ. چ بووە؟ بەڵێ. بەڵێ. بەڵێ. کەنگێ؟ دوێنێ؟" من دەبینم رەنگیی دایکـم سپیی و سپیی تر دەبێ. سەماعەی تەلەفۆنەکە لە گوێی دوور دەخاتەوە و واق ورماو تەماشای بـاجی گورگـە دەکـات. قسـان ناکـات. دەنگـی دەرنایەت. شتێکی خەراپ رویداوە. زۆر خەراپ. دڵنیام. باجی گورگەش مەزەندەی شتی خەراپی کردووە. دەنگیی تەپە تەپی لێدانی دڵـی دێتـە گوێ. سەماعەکە دەفڕێنێ. چاوانی خەریکن دەرپەڕن. گـوێ رادەدێـرێ. گوێی لە قسەکان دەبێ. وشە بە وشە. ناوی ئەمیر خان دووبارە دەکاتەوە. سەماعەکەی لە دەست دەکەوێت. یەکەم جار بێدەنگە، وڕ و واق وڕماو، وشك بووە و پاشان لەناکاوێکڕا، دەزریکێنێ. زریکاندنێك لەو زریکاندنە

تاسێنراوانەی کە هی ئینسان نییــە. بــەڵکو جۆرێــك لوورەیــە، لــوورەی ئاژەڵێك لەکاتی مردندا، گینگیڵ دەدات، گاز لــە دەســت و پەنجــەکانی خۆی دەگرێت. دەنەڕێنێ و سەری بە دیواردا دەکێشــێت. کــاك حەســەن دەستم لادەبات. دەلەرزێت. هــەوڵ دەدا دوورم خاتــەوە. بــە مشــت بــە سینگیدا دەکێشێ. دەچم ئاو بۆ باجی گورگە بێنم. هەڵدەخلیسکێم و بە قاڵدرمەکانا شۆڕ دەبمەوە. لەبەر خۆوە دووبارەی دەکەمەوە:" ئــەمیرخان مردووە!" وادەڵێم و دڵم تێکەڵ دێ. جەستەم بووەتــە ســەهۆڵ و بەســەر کاشییەکانی موبەقدا دەڕشێمەوە.

دایکم، باجی گورگەی لەباوەش گرتووە و هەوڵ دەدا ئــارامی کاتــەوە. قژی نەوازشت دەکات و روخساری ماچ دەکات.

هاوار دەکات:" ئــەری ئاوەکــە کــوا؟" کــاك حەســەن لــە جێگاکــەی رادەپەڕێ. رادەکات. من دەبینێ و مۆڕەم لێدەکات.

خۆشبەختانە باوکم دێتەوە. تەماشای دایکم و بــاجی گورگــە دەکــا و سەیرکردنەکەی سارد و هێورە. خەمــەکانی وی لەگــەڵ ئــەوانی ئێمــەدا جیاوازیی هەیە. ئازارەکانی وی لە جینســێکی تــرن و دەنگــە دەنــگ و رەنگ و بۆیان نییە. فرمێسك لــە چــاوانی دایکمــەوە دێنــە خــوارەوە و دەســتە ناســکەکانی دەلــەرزن. بــاجی گورگــە وەك ئــاژەڵێکی برینــدار دەلوورێنێ و دەنگی سەیر و سەمەرەی لێ بەرز دەبێتەوە. باوکم ئاگای لە مەسەلەکە هەیە. دەڵێ دوێنێ شەو خەبەریان داوەتێ.

دایکم باوەڕ ناکات. دەپرسێ:" ئەدی بۆچی نەتگوت؟"

باوکم خوێن ساردە. دەڵێ:" هەموو شتێك کاتی خۆی هەیە."

دایکم روخساری بە دەستی دەشارێتەوە. خوێن ساردیی باوکم بە حیسابی بێ رەحمیی لێکدەداتەوە و بە خێرایی دوور دەکەوێتەوە. من ئاشقی بێدەنگیی و ساردییە هێورکەرەوەکەی ئەم پیاوەم. بەهاتنەوەی وی شتگەلێکی پەرتەوازە کۆدەبنەوە و دەچنەوە جێگای خۆیان. باوکم دەست دەنێتە سەر سەری باجی گورگە. بە خەفەتەوە سەر با دەدا. پەرداخە ئاوەکە لە دەستی کاك حەسەن دەگرێ و بە لێوە وشکەکانی وییەوە دەنووسێنێ.

دەڵێ:" ئەم کوڕە عاقیبەتێکی باشی نەبوو. خودا بیبەخشێ و سەبووریی و قودرەت بە تۆیش ببەخشێت."

مەسەلەکە رۆشنە. ئەمیر خان مردووە – هەبێ و نەبێ بە هۆی عارەق خواردنی زۆر یان بەنگ کێشانی زۆرەوە مردووە. منیش دەتوانم مەزەندەی ئەوە بکەم. دڵی لە لێدان کەوتووە. دەبێ بڕۆن و تەرمەکەی بێننەوە. ئەوە بە باوکم سپێردراوە. گریان و شیوەنی ناوێت. روداوێکە و رویداوە. شتێك کە روویدا ناتوانرێ بگەڕێنرێتەوە دوا. دەبێ ملی بۆ کەچ بکرێت. بە هەمان سادەیی. دەبێ خەبەر بە کەنیشك و زاواکانی باجی گورگە بدرێت. دەبێ رۆژی پرسەکەی دیاری بکرێ و ئاگاداریی بۆ

ڕۆژنامەکان بنێردرێت. باوکم دەچێتە ژووری کارەکەیەوە و تێماندەگەیەنێ کە دەبێ ئاقڵ و سەبوور بین و بزانین کە مردن ڕوداوێکی سادەیە.

باجی گورگە لەم دونیایەدا نییە و ئەم قسانەی بە ئەقڵدا ناچن. چ لە ڕێ و ڕەسمی پرسە و تەشریفاتی تازیە بکات؟ لەسەر عەردەکە دانیشتووە و جەستە قورسەکەی، وەك بەندۆڵی کاتژمێر، بە چەپ و ڕاستدا دەڕوات و دەگەڕێتەوە. کەس ناوێرێت لێی نێزیك بێتەوە. دکتۆر کەوسەری، بە حەپەساویی دەگاتە جێ. دایکم خەبەری داوەتێ. دەیەوێ شرینقە لە باجی گورگە بدات. دەترسێت. ئاخر باجی گورگە دەناسێت. بە واق وڕماوی شرینقەکەی بەدەستەوەیە و ڕاوەستاوە. دایکم ڕوخسار و چاوە فرمێسکاوییەکانی شتوون و جلکی ڕەشی پۆشیوە. بۆ یارمەتیی دانی دکتۆر کەوسەریی دەچێت. سەر و دەستی باجی گورگە ماچ دەکات. لێی دەپاڕێتەوە. دکتۆر کەوسەریی دادەنەوێتەوە. هێشتا دەستی نەگەییوەتە قۆڵی باجی گورگە، خۆی و شرینقەکە بۆ گۆشەیەك تووڕ دەدرێن. باجی گورگە دەلوورێنێ و لەسەر عەردەکە خۆی دەگەوزێنێ.

وازی لێ دێنین. بە درێژایی ڕۆژ، دانیشتوو لەسەر عەرد، خۆی دەلاوێنێتەوە. چاوانی لێکناون. ناگری، تەنانەت یەك دڵۆپە فرمێسکیش لە پێڵووەکانییەوە نایەتە دەرێ و لەگەڵ خۆیدا دەدوێ. برژانگەکانی هەڵدەکەنێ، لێوی دەجوێ یاخود گاز لە چمکی سەرپۆشەکەی دەگرێ. ئەژنۆکانی بریندارن. چنگ لەخۆی دەگرێ و بە مشت یە سینگیدا

دەکوتێ. حەز دەکات خۆی عەزاب بدا و خۆی لەت و کوت بکات. رقی لە ناز و نەوازشت و میهرەبانیی دەبێتەوە و تا ئێستا دوو جار گازی لە دەستە میهرەبانەکەی دایکم گرتووە.

دایکم بە نیگەرانیی تەماشای من دەکات. بینینی عەزاب و رەنج و گریان و شیوەن بۆ من قەدەغەیە، هەمان جۆر رۆیشتن بۆ سەرقەبران و رێ و رەسمی پرسە. بەلای دایکمەوە، مردن روداوێکی ناسروشتییە کە نابێ قسانی لەبارەوە بکرێ، نابێ ناوی مردوو بە زوباندا بهێنرێ یان وێنەکەی بە ژوور ئاگردانەوە هەڵواسرێ. دەبێ مردووان لەبیر ببرێنەوە و قسەیان لەبارەوە نەکرێ. بەتایبەتیی منالان نابێ لەبارەی مردنەوە وەئاگابن و تێبگەن کە ژیان پڕ لە دەرد و عەزاب و بەدبەختییە.

من بۆ ماڵی یەکێك لە خاڵۆکان دەنێرن و کاتی دەگەڕێمەوە باجی گورگە لەوێ نییە. دایکم دەڵێ باجی گورگە بێ خواحافیزیی رۆیشتووە و هیچ کەس هەواڵی نازانێت. کاك حوسام هەر یەکسەر بە بیستنی هەواڵی مردنی ئەمیر خان، رەنگ پەڕیو و نەخۆش، بۆ سەردانی ئێمە دێت. دەڵێ کە ئەمیر خانی وەکو کوڕی خۆی خۆش ویستووە و ئیدی هۆن هۆن دەداتە کوڵی گریان. دەڕوات بۆ ئەوسەری باخەکە و دوور لە چاوی ئێمە، کوڵێك گۆرانیی خەمین دەچڕێت. باجی نازی لەگەڵ نییە. من دەگرێتە باوەش و بە خەیاڵێکی ئاسوودە سەر و روخسارم ماچ دەکات.

مانگێك دواتر، له شار دهگهڕێتهوه تا دهرمــان و قومــاش و پــێڵاو و کوڵاتووه تایبهتییهکانی ژنهکهی له بازاڕی تاران بکڕێـت. دهڵــێ بــاجی گورگهیان له کۆڵانه دوورهکان، لهوپهڕی شاردا بینیــوه. قســانی لهگــهڵ خۆیدا کردووه و سهر و وهزعێکی دێوانه ئاسای ههبووه.

من ئیتر باجی گورگه نابینمــهوه. جـار بــهجار هــهواڵیمان بــهر گــوێ دهکهوێ. بۆ دیدهنی کهنیشکهکانیشی ناچێت. باوکم تاقه کهسـێکه کــه دهزانێ ئهو لهکوێیه. بهڵام به ئێمه ناڵێت. سهری ههموو مانگێــك، بــه کهسێکدا که ناوهکهی به ئێمه ناڵێت، پارهی بۆ دهنێرێ و من دڵنیام که ئهو کهسه کاك حوسامه.

هاوینی داهاتوو، باجی نــاز پــهیام دهنێــرێ کــه بــه نیــازی ســهفهری دهرهوهیه، رهنگه بۆ بهلژیکا بچێت. ناتوانێت بۆ دیـدهنیی ئێمــه بێــت. ئهمه دهیهمین جاره که باجی ناز بڕیار دهدا سهفهر بــۆ دهرهوه بکــات و پاشان، له دوایین لهحزهدا، به بهڵگهیهکی نادیار، له سهفهرهکهی ژێوان دهبێتهوه. بهلژیکا لهو جێگایانهی دونیایه که که له خهیاڵی بــاجی نــاز دهرناچێ و هیچ کهسێك نازانێت پهیوهندی وی بهو مهملهکهتهوه چـییه. گهر لێی بپرسن بهلژیکا دهکهوێته کوێوه، به دڵنیاییهوه وهڵامێکی ههڵه دهداتهوه. بهڵام ئهمجارهیان مهســهلهکه جیدییــه. کــاك حوســام هــهموو شتێکی براندۆتهوه، کاروبارهکانی خۆی و باجی نازی جێبهجێ کردوون و بهراستییانه و بۆ بهلژیکا دهچن. یهکهم جار باوهڕمــان نــهکرد تــا کــاك

حوسام بلیتی فرۆکەکەی پیشانماندا و سوێندی خوارد کە ئەمجارەیان هــەر بە راستیی سەفەر دەکەن. دایکم بۆ فڕۆکەخانە رۆیشــت و تــەیارە ســوار بوونەکەیانی بە چاوی خۆی بینی.

من دڵم بە کاك حوسام خۆشە و دەزانم ساڵەهای ســاڵ حەکایــەتی ئــەم سەفەرەیمان، بە تین و تاوە وە بۆ دەگێڕێتەوە. بڕیارە یــەك مــانگ لــەوێ بمێننەوە و لەوێشەوە سەرێکی پاریس بدەن. بــەڵام چــەند رۆژێــك دواتــر دەبیســـتین گەڕاونەتـــەوە. بـــاجی نـــاز هـــەمان رۆژی یەکـــەم، لەســـەر قالدرمەیـــەکی کارەبـــایی بەربۆتـــەوە و قاچـــی شـــکاوە. دوو رۆژ لـــە نەخۆشخانە کەوتووە، دوو رۆژیش لە ژوورەکەیدا لە ئوتێل حەپس بــووە. بەوەشەوە، لە سەفەرەکەی بەلژیکای قاییلە. لەبارەی جاددەی پان و پۆڕ و پڕ درەختی ئەوێوە قسان دەکا. لەبارەی پاك و تەمیزیی شار و راستگۆیی خەڵکەکەیەوە. گێڕایەوە کە چاکەتەکەی لەسەر سەکۆیەك لــە پارکێکــدا داناوە، سەعــاتێك دواتر گەڕاوەتــەوە و بینیویــەتی چــاکەتەکە هــەر لــە شوێنی خۆیدا بووە. تا ئێستا سەد جار ئەم شتەی گێڕاوەتەوە. لــەبارەی ژووری ئوتێلەکەشــییەوە قســان دەکــا — ئــەوێ تــەنها جێگایەکــە کــە بینیویەتی - لەبارەی کاغەزی دیواریی گوڵ گوڵیی و چەرچەفی سپیی و پەردەگەلی مەخمەلیی رەنگ سەوزەوە، لەبارەی کاتژمێری ئالتونیی کــە هەمووسەری سەعــاتێك زەنگ لێ دەدات، لــەبارەی کلێســای ئەوســەری جاددەکەوە بە پەیکەری مەریەم لە ژوور دەرگاکەیــەوە و ناقوســێك کــە

تەواوی شەو لەسەری هەموو سەعاتێکدا لیٚ دەدا و لەبارەی خزمەتکاری قژ زەرد و چاو شینی ئوتێلەکەوە - کە کەمێك لەخۆی چووە — و قـژی وەك گنـدۆرە بـۆ سـەرەوە هەڵبژانـدووە، بەرکۆشـی سـپیی بەسـتووە و زانیویەتی تاران دەکەوێتە کوێوە.

باجی ناز دوای ئەو روداوە، بەنازتر و منالٚ تر بۆتەوە. لـە ریٚ رۆیشـتن دەترسێت، بەهەر چـوارپەل خـۆی بـە کـاك حوسـامەوە دەچەسـپێنیٚ و روخسەت نادا تەنها دەقیقەیەك لێی دوور کەوێتەوە. ئیتر بۆ ماڵی ئێمە نایەت. خانوویـەکیان لـە ناوەڕاسـتی شـار بـەکریٚ گرتـووە و بوونەتـە نیشتەچێی تاران. ئێمە جەژناو جەژن بۆ سەردانی دەچین. هەموو جارێك خۆی نەخۆش دەخا و لە جێگاکەی بەرز نابێتەوە. مەحاڵە بەرزبێتەوە و خەوشە جەستەییەکانی خۆی وەدیارخات. قژیشی رەنـگ کـردووە، زەرد زەرد — وەکو خزمەتکاری بەلژیکایی — و روخساری بە پۆدرەیەکی سپیی وەك گەچ دەساوێت. هێشتا هەر لەکاتی قسان کردندا ناز و مەکر دەکا و خۆی وەك کیژانی جحێلٚ دەنوێنیٚ. کـاك حوسـام، بـە پێچـەوانەوە، بـە یەکجار پیر بووە و دەستی راستی دەلەرزیٚ. سمێلٚ و مـووی سـەری، بـە فەرمانی ژنەکەی بۆیاخ کردوون و بۆیباخ دەبەستیٚ، بۆمیباخێکی کۆنە، هی زەمانی زوو. کاتیٚ میوانیان نییە، کلاش لە پا دەکات، بەلاٚم کاتـیٚ ئێمە بۆ سەردانیان دەچـین، پـێلاوی چـەرم لـە پـا دەکـا و قۆپچـەکانی چاکەتەکەی دادەخات. بـاجی نـاز، دوای شـووکردنی، نازنـاوی حوسـام

لسەلتەنە ی داوەتێ و ئادەمیزادێکی بەڕێز و گرینگی لێ دروست کردووە، ئادەمیزادێك لە ئاستی موعاشەرەت کردن لەگەڵ وەزیری جەنگدا.

چوار ساڵ دواتر، کاتێ تەمەنم بووەتە پانزە ساڵ، بۆ خواحافیزیی و ڕۆیشتن بۆ ئەمەریکا، بۆ بینینی باجی ناز دەچم. کاك حوسام لەماڵەوە نییە.

باجی ناز دەڵێ:" بۆ چارەسەری نەخۆشیی بۆ دەرەوە چوون."

هێشتا لێم زویرە. دەست رایەڵ دەکات تا قاپی چوالەی سەر مێزەکە هەڵگرێ، ئاوێنە گچکەکەی ژێر باڵشتی کورسیەکەی دەکەوێتە خوارەوە. هەمان ئاوێنەکەی جاران، هەڵی دەگرێتەوە. خۆی تێدا تەماشا دەکات. هەناسە هەڵدەکێشێ و دەڵێ:"ئاوێنە.... هێی ئاوێنەی دێرین!"

نەنە خانم ی کارەکەری پیری وی، چا م بۆ دێنێ و قاپی برمەکەم بۆ رادەگرێ. تا هەڵێنەگرم واز ناهێنێ. تا ئێستا سێ دانەم خواردووە و ناو قوڕگم دەبرژێتەوە. هێشتا ئەوەم قووت نەداوە قاپێکی ترم بۆ رادەگرێ و ڕۆحم دەردێنێ. دەزانم ئەگەر نەخۆم، دەبێ لەگەڵ باجی نازدا بیکەمە هەرا. حەوسەڵەی قەهر و گلەییەکانیم نییە. دووایین برمە لە دەستمدا دێڵمەوە و کاتێ باجی ناز ئاگای لێ نییە، فڕێی دەدەمە ئینجانەکەوە. دەستم گۆج بووە و پەنجەکانم پێکەوە نووساون. دەبێ دەستم بشۆم. دەزانم کە دەستشۆریی تایبەتیی باجی ناز لەودیو ژووری نوستنەکەیەتیی و بەبێ

ئەوەی چاوەڕێی رانومایی ویی بم، دەرگای ژووری نووستنەکەی کە بە پاڵ ژووری دانیشتنەوەیە، دەکەمەوە و خـۆم دەگەیەنمـە دەسـت شـۆرییەکە. نارەزایەتی کپی باجی نازم دێتـە بـەر گـوێ. نەنـە خـانمیش وەك بلێـی دەستەپاچە بووبێت، دوو هەنگاو بەدوامـدا دێ و ئەوسـا دیارنامێنـێ. دەزانم باجی ناز دردۆنگە و حەز ناکـات کـەس بچـێتە دەسـت شـۆرییە تایبەتییەکەیەوە. بە لامەوە گرینگ نییە. خێرا دەستم دەشـۆم و دێمـە دەرەوە. گڵۆپی ژووری نووستنەکە کوژاوەتەوە. پەردەکان دادراونەتـەوە. بەرپێی خۆم نابینم. لە ناوەڕاستی ژوورەکەدام و دەنگێك دێتە بەر گوێم. دەنگی جۆرە چپە چپێکی لەرزۆك. سێبەرێك لـە دوورەوە ئیشـارەتم بـۆ دەکات. کەسێکی گچکەی هێنـدەی منـداڵێك، لەسـەر تـەختێکی پـاڵ دیوارەکە راکشاوە. دەچـمە پێشـتر، پیـاوێکی کەچـەڵ، بـە چـاوانێکی ئاوساوەوە، تەماشام دەکات. پەنجەی بە ئاماژەی بێدەنگ خستۆتە سـەر لێوی.

دەڵێ:" باجی ناز بزانێت تووڕە دەبێت."

ئەوە کاك حوسامە. کاك حوسامێك کـە پووکاوەتـەوە و قـژی سـەری رووتاوەتەوە. دەستم دەگرێ، دەستی دەلەرزێ. دەستم دەگوشێ و دەیەوێ روخسارم مـاچ کـات. بـۆنی بـرین و دەرمـانی لـێ دێـت، بـۆنی تـا و نەخۆشیی. هەناسەبڕکێی پێدەکەوێ. خرۆشاوە . دەست بـە روخسـارمدا دێنێ.

دەڵی:" بەه بەه. ماشەڵڵا. چەند گەورە بووی. ئەرێ هێشتا هەر پیانۆ دەژەنیت؟"

دەمەوێ پەردەکە لادەم، دەمەوێ روخساری ببینم.

دەپرسم:" بۆ لەو تاریکییەدا دانیشتوویت؟"

دەڵێ:" بە باجی ناز مەڵێ. نایەوێ کەس من بـەم شـێوەیە ببینێـت. رەنگە حەقیشی بێت."

دەمەوێ هاوارکەم. دەمەوێ گڵۆپەکە داگیرسێنم و بڵێم کە ئـەم پیـاوە بەم شێوەیە، لە هەموو ئێوە باشتر و جوانترە. بەڵام لێکدا لێکدا ئیشارەتم بۆ دەکا بێدەنگ بم.

دەپرسێت:" دایکە گیانیشت لێرەیە."

سەر رادەوەشێنم.

هەواڵی باوك و براکەم دەپرسێ و خـەم دایـدەگرێ. چەرچـەفەکە بەسـەر روخساریدا دەدات و کۆکینەکەی، لە ترسی باجی ناز، قووت دەداتەوە. بە دەست ئیشارەت دەکا برۆم و خێراکەم و بۆ دووایەمین جـار، بـە تونـدی سەرپەنجەکانم دەگوشێت.

باجی نـاز، بـە نیگایـەکی شـەرمین، لـە سـەراپام ورد دەبێتـەوە و چ قسەیەك ناکات. رەنگە تێگەیشتبێت کـە بـۆ دووەمـین جـار فێڵەکـەیم کەشف کردووە. سەری لەژێرەوە دەنێ و بۆ ساتێك دەبێتـەوە بـە خـودی

واقیعیــی خــۆی، خۆیــەك بــەبێ دەمامــك، دەبێتــەوە بــە خــۆی پــیر و پەككەوتەی، بەبێ خۆ نوواندن و مەكر و ناز.

كە دەگەمەوە ماڵەوە، دەبینم مامۆستای نوێی پیانۆ چاوەڕێمە و ئیدی دڵم دەگیرێت. خاتوونی پۆڵەندایی هەمان ساڵی یەكەم شووی بە پیاوێكی موسوڵمان كرد كە چل ساڵ لەخۆی گەورەتر و لەگەڵیدا لە ئێران ڕۆیشت. مامۆستای دووەم ڕێك و ڕەوان، بە دایكمــی گــوت كــە مــن تۆزقاڵێــك ئامادەییم بۆ فێر بوونی پیانۆ نییە و باشترین شتیش ئەوەیە ئەم پیانۆیە بە خۆڕایی بە یەكێك بدرێ.

شەو لەسەر سفرەی شێو، دایكم دەپرسـێت:" كـاك حوسـامیش لــەوێ بوو؟"

دەڵێم:" نا.. سەفەری كردبوو."

باوكم ڕۆژنامەكەی هەڵدەداتــەوە. دەڵــێ:" هەڵبــەت لەگــەڵ وەزیــری جەنگدا بۆ بەلژیكا چووە." وا دەڵێ و پێدەكەنێ.

حەزم لە پێكەنینەكەی باوكم نییــە و منــیش وەك بــاجی نــاز، قــاپی خواردنەكەم بەدەست دەنێمە لاوە و تووڕە و نیگەران ســفرەی شــێو جــێ دێڵم.

باوكم دەڵێ:" چ بوو؟"

دەنگی دایکم دەگاتە گوێم کە دەڵێ:" خۆزیا ئیدی بۆ سەردانی باجی ناز نەدەڕۆیشت."

چەند ساڵ دواتر، باجی ناز هەواڵی مردنی کاك حوسامی بە هۆی نەخۆشییەوە، لە دەرەوەی وڵات (لە کوێ؟) بە هەمووان ڕاگەیاند. قلافەتی شازادە حوسامی ڕاوچیی، لە تاریکایی ژووری نووستنەکەی باجی نازدا، دێتەوە پێش چاوم و دڵم بۆی دەسووتێ. دواتر، دایکم پێی گوتم کە کاك حوسام چەندین ساڵ لە خانەی پیر و پەککەوتان بووە و هیچ کەس هەواڵی لێی نەبووە. کاتی مردنەکەشی هەر تاك و تەنیا بووە و خودا دەزانێ کە لەو دوایین لەحزەیەدا بیری لە چیی کردۆتەوە.

نازانم بۆچی پێشبینیی دەکەم کە کاك حوسام، سەرەڕای تەنیایی لە خانەی پیر و پەککەوتووان، لەنێو خەڵکانی پیر و خەمیندا، هەستی بە ئارامیی و جۆرێك لە خۆشییەکی شاراوە کردووە. ئاخر ناچار نەبووە بۆ ڕاوی مار و دوو پشك بچێ یان موعاشەرەتی درۆیینەی وەزیری جەنگ بکات. ناچار نەبووە ناوی خۆی بگۆڕێ و لەودیو دەرگای ژووری ژنەکەیەوە، وەك فەڕاشێکی ئەبەدیی، چاوەڕوانیی بکێشێ. ناچار نەبووە قژی بۆیە بکا و بە نەزاکەت و بەڕێز بێت. دەیبینم لەسەر تەختێك، لەژێر چەرچەفی کۆنەی چڵکن و پڵکن و لەپاڵ پەنجەرەدا ڕاکشاوە و بێ باك لە

سەرزەنشتی باجی ناز، دەداتە کوڵی چریکە و لە قـوڵایی دڵـەوە سـتران دەبێــژێ. رەنگــە لــەو ســاتەوەختەدا، لــەو دوایــین دەرفەتــەدا، بــۆ قەرەبووکردنەوەی تەواوی ساڵە لەدەست چووەکان، سەمایەکیشی کردبێ و بە چەقەنە لێدانەوە بەرەو پێشوازی مەرگ چوو بێ.

*